

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce **pprap. P. K.**, zast. Mgr. Martinem Círem, advokátem se sídlem Dlouhá 16, 110 00, Praha 1, proti žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie**, se sídlem Olšanská 2, 130 51, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 12. 2005, č. j. 9 Ca 223/2005 – 37,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností brojí žalobce (dále též „stěžovatel“) proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 12. 2005, č. j. 9 Ca 223/2005 - 37, kterým byla odmítnuta žaloba, ve které se domáhal zrušení rozhodnutí ředitele Policie České republiky, služby cizinecké a pohraniční policie ze dne 16. 5. 2005, č. 322/2005, kterým byl zčásti změněn výrok rozhodnutí ředitele PČR, oblastního ředitelství SCPP Plzeň ve věcech služebního poměru č. 231/2005 ze dne 28. 2. 2005; tímto byl stěžovatel podle ustanovení § 106 odst. 1 písm. d) zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 186/1992 Sb.) propuštěn ze služebního

poměru příslušníka Policie ČR; v ostatních částech bylo rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrzeno.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že Městský soud v Praze při svém rozhodování pochybil, a uvádí důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a e) s. ř. s. Stěžovatel se domnívá, že je dána pravomoc soudu rozhodnout o jeho žalobě.

Stěžovatel má za to, že předmětná žaloba byla podána v zákonné lhůtě dvou měsíců dle ustanovení § 72 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel dodává, že v případě, že zákonná úprava lhůty umožňuje různé způsoby interpretace, stanovil Nejvyšší správní soud správnou zásadu, že je třeba dát vždy přednost lhůtě delší (č. 16 Sb. NSS), což je dle stěžovatele i tento případ, neboť pouze takovým způsobem je možno vždy důsledně poskytnout soudní ochranu základním právům a svobodám, zejména právu na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 LZPS). Stěžovatel současně připomíná, že jeho možnost obrany práv byla už tak značně omezena tehdejším pobytem ve vazbě.

Stěžovatel současně poukazuje, s ohledem na skutečnost, že se jedná o soudní ochranu poskytovanou základním právům a svobodám, na nerovnost osob před zákonem, pokud by dal za pravdu právní argumentaci Městského soudu v Praze, který svým právním výkladem dovodil, že stěžovatel, jako účastník jedné skupiny osob „příslušníků PČR“, by měl daleko kratší lhůtu k uplatnění svých práv před soudem, při propuštění ze služebního poměru (nikoliv ovšem ze všech možných, resp. zákonem upravených důvodů propuštění ze služebního poměru) ve srovnání s ostatními občany tohoto státu a v některých případech i jinými příslušníky PČR. Stěžovatel má za to, že by se v takovém případě jednalo o diskriminaci.

Stěžovatel má dále za to, že smyslem právního institutu lhůty obecně je snížení neurčitosti při uplatňování práva. Stanovení lhůty proto musí být pro účastníky řízení při uplatňování práv provedeno transparentně, srozumitelně a předvídatelným způsobem a nesmí být zejména zneužíváno k tomu, aby v praxi docházelo k denegatio justitae. S ohledem na tato obecná pravidla, jakož i další shora uvedené skutečnosti má stěžovatel za to, že kasační stížnost je z uvedených důvodů podána důvodně. Rozhodnutí Městského soudu v Praze je nezákonné, neboť spočívá na nesprávném posouzení právní otázky soudem, v daném případě procesních předpisů, zejména ohledně lhůt k podání předmětné žaloby. Prakticky ze stejných důvodů má být napadené rozhodnutí nezákonné i z dalšího stěžovatelem uváděného důvodu, neboť jím byla odmítnuta žaloba a tedy odmítnuta možnost přezkumu rozhodnutí správního orgánu v řízení před soudem.

Stěžovatel dále namítá, že rozhodnutí, které napadl odmítnutou žalobou, mu bylo doručováno do vazební věznice. Z takto doručovaného rozhodnutí, tj. rozhodnutí Ředitele PČR, služby cizinecké a pohraniční polici, který rozhodl napadeným rozhodnutím ze dne 16. 5. 2005, č. 322/2005 ve věcech služebního poměru, je patrné, že tento nesplnil svou poučovací povinnost, když žalobce nepoučil o možnosti podat proti takovému rozhodnutí žalobu k soudu a v jaké lhůtě. Ředitel se svým rozhodnutím omezil pouze na poučení, že proti jeho rozhodnutí se nelze odvolat. Tímto byla opětovně hrubě porušena práva stěžovatele, a to bez ohledu na skutečnost, zda byl nebo nebyl zastoupen právním zástupcem. Poučovací povinnost správního orgánu je dána bez výjimky a dané poučení je nedílnou součástí jakéhokoli rozhodnutí. V daném prostředí, je tedy otázkou, zda pro absenci nedílné součásti rozhodnutí, tj. poučení o opravném prostředku, toto rozhodnutí bylo žalobci vůbec řádně doručeno. Stěžovatel má za to, že nikoliv, požaduje proto, aby Nejvyšší správní soud usnesení Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že se plně ztotožňuje s názorem soudu. K bodům kasační stížnosti konstatuje, že stěžovatel byl zastoupen advokátem na základě plné moci, která byla přiložena až k odvolání. Podle ustanovení § 106 odst. 3 a ustanovení § 124 odst. 1 zákona č. 186/1992 Sb. a v souladu s ustanovením § 266a zákoníku práce, na který odkazuje § 155 zákona č. 186/1992 Sb., se rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru doručuje do vlastních rukou policisty, není-li zastoupen. S ohledem na smysl institutu přímého zastoupení (ustanovení § 14 zákoníku práce), kdy advokát mj. jedná ve všech právních věcech za účastníka, vykonává veškeré úkony, přijímá doručované písemnosti, pak doručení rozhodnutí do vlastních rukou advokáta policisty představuje doručení tohoto rozhodnutí policistovi.

Dále žalovaný uvádí, že podle ustanovení § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Zvláštním zákonem je zde právě zákon č. 186/1992 Sb., konkrétně ustanovení § 137 odst. 2, které stanoví pro podání návrhu na přezkoumání rozhodnutí služebního funkcionáře o propuštění ze služebního poměru podle ustanovení § 106 odst. 1 písm. d) soudem lhůtu 30 dnů od právní moci rozhodnutí. Pro počítání času odkazuje tento zákon v ustanovení § 155 na ustanovení § 266 odst. 1 zákoníku práce, kdy se lhůta určená podle dnů počítá dnem, který následuje po události, jež je rozhodující pro její počátek. Proto v této souvislosti nelze argumentovat zákonnou lhůtou dle § 72 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel dále namítá, že mu byla odmítnuta možnost přezkumu rozhodnutí správního orgánu před soudem. K tomu již Nejvyšší správní soud v rozhodnutí č. 16 Sb. NSS ročník 2003 vyložil, že lhůta třiceti dnů stanovená v § 137 odst. 2 zákona k podání žaloby na přezkum rozhodnutí služebního funkcionáře se vztahuje pouze na rozhodnutí výslovně uvedená v § 137 odst. 1 zákona, v případě rozhodnutí zde výslovně neuvedených je třeba dát přednost delší lhůtě – tedy dvouměsíční lhůtě.

Napadené rozhodnutí odvolacího orgánu proto podle něj splňuje všechny náležitosti stanovené zákonem, tedy mj. poučení dle § 132 odst. 8 zákona. O možnosti žalobce podat proti rozhodnutí žalobu k soudu a v jaké lhůtě, není správní orgán povinen účastníka poučovat. Možnost soudního přezkumu vyplývá z ustanovení § 137 odst. 1 zákona i z čl. 36 LZPS. Přestože stěžovatel uvádí, že byla hrubě porušena jeho práva, podstatné je, že v řízení byl zastoupen právním zástupcem, který měl náležitě chránit práva svého mandanta a jeho vinou tedy je, že žaloba byla odmítnuta jako opožděná.

Ze spisového materiálu vyplynulo, že rozhodnutím oblastního ředitele PČR oblastního ředitelství SCPP Plzeň ve věcech služebního poměru č. 231/2005 ze dne 28. 2. 2005 byl podle ustanovení § 106 odst. 1 písm. d) služebního zákona příslušníka Policie ČR s odkazem na ustanovení § 108 odst. 3 stejného zákona stěžovatel propuštěn. Proti tomuto rozhodnutí bylo stěžovatelem podáno odvolání. Odvolací orgán ředitel PČR služby cizinecké a pohraniční policie část výroku rozhodnutí č. 322/2005 změnil a v ostatních částech napadené rozhodnutí potvrdil. Toto rozhodnutí bylo doručeno právnímu zástupci stěžovatele dne 3. 6. 2005.

Žaloba stěžovatele, doručená soudu dne 4. 8. 2005, byla Městským soudem v Praze (dále jen krajský soud) odmítnuta usnesením ze dne 22. 12. 2005 pod č. j. 9 Ca 223/2005 - 37 z důvodu opožděného podání dle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Jak krajský soud uvádí, z podacího razítka na stejnopise napadeného rozhodnutí, který byl k žalobě připojen, a jak ostatně stěžovatel sám uvedl v žalobě, napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno

prostřednictvím jeho právního zástupce dne 3. 6. 2005. Třicetidenní lhůta k podání žaloby, zakotvená v ustanovení § 137 odst. 2 zákona č. 186/1992 Sb., tedy stěžovateli počala běžet dne 4. 6. 2005 a skončila dne 4. 7. 2005 (dne 3. 7. 2005 byla neděle). Je tak zcela evidentní, že žalobu stěžovatel podal až po uplynutí stanovené třicetidenní lhůty a krajský soud proto žalobu jako opožděnou odmítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí krajského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ustanovení § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Zvláštním zákonem, který stanoví lhůtu jinou, je v tomto případě zákon č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie ČR, v tehdy platném znění, který v ustanovení § 137 odst. 2 stanovil, že návrh na přezkoumání rozhodnutí soudem je možno podat ve lhůtě 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí.

Žaloba stěžovatele, doručená krajskému soudu dne 4. 8. 2005 byla podána zcela evidentně až po uplynutí zákonem stanovené lhůty.

K odkazu stěžovatele na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu – 2 As 19/2003, publikováno jako rozhodnutí č. 16 ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 1/1993 - nutno podotknout, že toto rozhodnutí nepodporuje názor stěžovatele, naopak je s ním v rozporu – viz citace: „*K této otázce však Nejvyšší správní soud uvádí, že ustanovení § 137 odst. 2 zákona č. 186/1992 Sb. upravuje lhůtu k podání návrhu na přezkoumání rozhodnutí soudem „podle předchozího odstavce“, tedy v taxativně vymezených případech přezkumu rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru podle § 106 odst. 1 písm. c) nebo d), o náhradě škody nebo bezdůvodném obohacení, které přesahují částku 5000 Kč, nebo o uložení kázeňského trestu. Ve všech ostatních případech je nutno vycházet z toho, že obecnou lhůtu pro podání žaloby podle části páté hlavy druhé o. s. ř. stanovil zákon v délce dvou měsíců (§ 250b odst. 1 o. s. ř. ve znění, platném v době podání žaloby), ...“ (rozhodnutí NSS ze dne 14. 8. 2003, č. j. 2 As 19/2003 - 58).*

Z předchozího vyplývá, že v taxativně vymezených případech /tj. i v tomto případě – ustanovení § 137 odst. 1 písm. a) zákona/ se použije odlišná lhůta než v s. ř. s. (dříve podle části páté hlavy druhé o. s. ř.), a to lhůta, uvedená v ustanovení § 137 odst. 2 zákona, tj. třicetidenní.

V projednávané věci stěžovatele se tak jedná o případ, kdy zvláštní zákon zkracuje obecnou dvoutřicetidenní lhůtu k podání žaloby (ustanovení § 72 odst. 1 s. ř. s.) a stanoví lhůtu jinou. Takovéto ustanovení zvláštního zákona není v rozporu s ustanovením § 72 odst. 1 s. ř. s. Není-li pak zvláštním zákonem stanovená 30-ti denní lhůta dodržena a respektována jako lhůta speciální a žaloba k soudu je podána až po jejím marném uplynutí, byť v rámci obecné dvoutřicetidenní lhůty, jedná se o opožděně podanou žalobu, kterou je třeba odmítnout podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud v této souvislosti podotýká, že případy, kdy je stanovena kratší lhůta pro podání žaloby, nejsou v českém právním řádu nijak výjimečné a rozhodně se netýkají pouze některých rozhodnutí dle zákona č. 186/1992 Sb. Jedním z případů, kdy zákon stanoví odlišnou lhůtu, je například ustanovení § 17 odst. 6 zákona č. 526/1990 Sb.

o cenách, které zkracuje lhůtu k podání žaloby na 30 dnů. Dalším z případů, kdy zvláštní zákon stanoví jinou lhůtu, je ustanovení § 172 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, které zkracuje lhůtu k podání žaloby rovněž na třicet dnů. Návrh na přezkoumání rozhodnutí služebního orgánu soudem je také třeba podat ve lhůtě 30-ti dnů od nabytí právní moci napadeného rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 157 odst. 1 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů.

Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s názorem stěžovatele, že ustanovení § 137 odst. 1 služebního zákona je ustanovením rozporným s čl. 36 Listiny. Nejvyšší správní soud již v výše zmíněném rozhodnutí uveřejněném pod č. 16 Sb. NSS ročník 2003 vyložil, že lhůta třiceti dnů stanovená v § 137 odst. 2 služebního zákona k podání návrhu na přezkoumání rozhodnutí služebního funkcionáře se vztahuje pouze na rozhodnutí výslovně uvedená v § 137 odst. 1 zákona, v případě rozhodnutí zde výslovně neuvedených je třeba dát přednost delší lhůtě – tedy obecné dvouměsíční lhůtě.

Z výše uvedeného vyplývá, že ustanovení § 137 odst. 1 zákona č. 186/1992 Sb. není v rozporu s čl. 36 Listiny, neboť nebrání přezkumu dalších rozhodnutí vydaných podle služebního zákona v tomto ustanovení neuvedených, obdobně platí i odstavec 2 tohoto ustanovení, neboť skutečnost, že pro určitý okruh rozhodnutí je pro podání žaloby stanovena odchylná lhůta než pro jiná rozhodnutí vydaná podle téhož zákona, nečiní takovou úpravu úpravou protiústavní (viz též rozhodnutí NSS ze dne 9. 2. 2004 č. j. 1 As 37/2004 - 54; uveřejněno na www.nssoud.cz).

Také tvrzení stěžovatele, že nebyl správním orgánem správně poučen, je nutno odmítnout neboť nemá žádné opodstatnění. Podle ustanovení § 124 odst. 1 zákona č. 186/1992 Sb. musí písemné vyhotovení rozhodnutí obsahovat výrok, odůvodnění a poučení o odvolání, nikoliv poučení o možnosti podat žalobu k soudu. Povinnost správního úřadu, který vede řízení podle správního řádu zahrnuje pouze poučení účastníka o tzv. řádných opravných prostředcích; v tomto směru byl stěžovatel řádně poučen o možnosti podat proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 28. 2. 2005, jímž byl ze služebního poměru propuštěn, odvolání, což ostatně učinil. Poučovací povinnost správního orgánu se netýká však dalších možných procesních prostředků a postupů, které aktuální právní úprava zná a jimiž se zahajuje jiné řízení před státními orgány nebo soudy. Takto široce pojatou poučovací povinnost orgánu státní moci nelze uložit ani ji na něm požadovat s odvoláním na ústavní princip, když její řádné splnění by fakticky znamenalo i zásah státního orgánu do výkonu moci soudní. Požadavek, aby rozhodnutí správního orgánu II. stupně (tedy konečné) obsahovalo poučení o dalších možných právních prostředcích je rovněž věcně nereálný s ohledem na jejich množství a rozsah podmínek, za jakých jsou připuštěny.

Stěžovatel nebyl postupem správních orgánů nikterak zkrácen na svých právech a nebyla mu odňata možnost domáhat se jejich ochrany. Stěžovateli bylo řádně doručeno rozhodnutí dne 1. 3. 2005, dne 16. 3. 2005 podal stěžovatel prostřednictvím advokáta, kterého si zvolil, odvolání, tomuto advokátovi bylo rozhodnutí žalovaného v souladu s ust. § 25 odst. 3 zák. č. 71/1967 Sb., o správním řízení, řádně doručeno dne 3. 6. 2005.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud se odmítnutím návrhu stěžovatele postupem podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. nezákonnosti nedopustil, a proto kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn tím, že stěžovatel neměl ve věci úspěch (ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalovanému žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 26. března 2007

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu